

SXEDIO-B.112

15.7.1974 (Ωρα 8-830): ΟΙ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΤΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΜΑΧΟΜΕΝΟΙ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΕΝΟΣ ΑΝΙΣΟΥ ΑΝΤΙΠΑΛΟΥ ΑΝΑΓΚΑΖΟΝΤΑΙ ΝΑ ΠΑΡΑΔΟΘΟΥΝ ΣΤΟΥΣ ΠΡΑΞΙΚΟΠΗΜΑΤΙΕΣ. ΜΑΖΙ ΤΟΥΣ ΠΑΙΡΝΟΥΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΤΟΥΣ ΝΕΚΡΟ, ΤΟΝ ΘΑΝΑΣΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΦΟ

Ενας από τους στόχους των πραξικοπηματιών ήταν και το Αρχιεπισκοπικό Μέγαρο που βρισκόταν στο κέντρο της Λευκωσίας.

Εναντιον του κινήθηκαν δυνάμεις ενισχυμένες με άρματα μάχης.

Στην Αρχιεπισκοπή κατέφθασαν αμέσως **150** περίπου αστυνομικοί και πολίτες που έδωσαν σκληρή μάχη και κράτησαν τους πραξικοπηματίες μακριά για ένα μεγάλο διάστημα...

Ενας από τους ανθρώπους που βρέθηκε στην Αρχιεπισκοπή με την εκδήλωση του πραξικοπήματος ήταν ο αξιωματικός της Προεδρικής Φρουράς Αλέκος Ιωάννου ο οποίος και ηγήθηκε των υπερασπιστών του Μεγάρου.

Σε κάποιο στάδιο, λίγο μετά τις δέκα το πρωί και ενώ το ΡΙΚ μετέδιδε ότι ο Μακάριος ήταν νεκρός, επικοινωνήσε με τον ασύρματο του στην Ιερά Αρχιεπισκοπή, ο ίδιος ο Μακάριος.

Στον ασύρματο βρισκόταν ο Αλέκος Ιωάννου.

Το περιοδικό "Εικόνες", (**8-21** Ιουλίου **1977**, τεύχος **4**) το οποίο είχε συνομιλήσει με τον Ιωάννου σε σχετικό ρεπορτάζ του έγραψε:

" Δίπλα στον Ιωάννου οι άλλοι άνδρες έκαμαν σαν μικρά παιδιά από τη χαρά τους, καθώς άκουγαν τη φωνή του Μακαρίου. Ζητωκραύγαζαν, αγκαλιάζονταν, γελούσαν, έκλαιγαν. Αυτοί οι σκληροτράχηλοι άντρες που αντιμετώπιζαν ήδη τον θάνατο από τα τανκς και τα κάθε είδους όπλα των πραξικοπηματιών που περιέσφιγγαν από κάθε πλευρά την Αρχιεπισκοπή, είχαν ξεχάσει την τραγική κατάσταση στην οποία βρισκόντουσαν και χόρευαν σαν τρελλοί από τη χαρά

τους. Αν τους χάριζες εκείνη τη στιγμή ολόκληρο τον κόσμο, δεν θα ένοιωθαν την ικανοποίηση που δοκίμαζαν τώρα ακούγοντας την φωνή του Μακαρίου. Οι στιγμές όμως ήταν κρίσιμες. Ο Αλέκος Ιωάννου κατάφερε να πνίξει για μια στιγμή τα ίδια συναισθήματα χαράς που τον κυρίευαν και συγκέντρωσε όλη την προσοχή του στον ασύρματο. Ο Μακάριος προχώρησε στο σύνθημα και ο Αλέκος απάντησε στο παρασύνθημα.

Ακολούθησε η εξής στιχομυθία:

ΑΛΕΚΟΣ: Στείλτε το μήνυμα σας Μακαριώτατε...

ΜΑΚΑΡΙΟΣ: Αλέκο, είμαι ο Μακάριος. Είμαι ζωντανός. Να κτυπήσουν οι καμπάνες και να ειδοποιηθεί ο λαός να βγει στους δρόμους και να αντισταθεί.

ΑΛΕΚΟΣ: Εν τάξει Μακαριώτατε. Θα αντισταθούμε μέχρι εσχάτων.

Ο διάλογος είχε τελειώσει. Ήταν η μοναδική στιγμή ικανοποίησης και ανακουφίσεως που αισθάνθηκε την τρομερή εκείνη μέρα της Δευτέρας **15** Ιουλίου, ο Αλέκος Ιωάννου. Εφερε το χέρι στο πρόσωπο για να σκουπίσει τον ιδρώτα. Εξω τα πυροβόλα των πραξικοπηματιών ξερνούσαν φωτιά και θάνατο. Προσπάθησε να συγκνετρωθεί. Πώς βρέθηκε μέσα σ' εκείνη την κόλαση; Η σκέψη του του γύρισε λίγες ώρες πίσω...

Βρισκόταν στο σπίτι του, στη Χρυσολιωνιάτισσα, μαζί με τη μικρή του κόρη. Είχε ξημερώσει η **15η** Ιουλίου. Όλες οι τελευταίες μέρες ήταν ανήσυχες. Ανήσυχες και αγωνιώδεις.

Η ώρα ήταν **8.20**. Δεν πρόφθασε ούτε καν να ντυθεί όταν άκουσε τις πρώτες κανονιές.

"Πραξικόπημα, σκέφτηκα, αστραπιαία", λέγει.

Δεν μπορούσε να ήταν τίποτε άλλο.

"Το περιμέναμε", προσθέτει. "Το περιμέναμε από διάφορες κινήσεις και πληροφορίες που είχαμε από τις **13** του μηνός.

Εμπιστεύθηκε την κορούλα του κάπου και έτρεξε

στην Αρχιεπισκοπή. Οι πραξικοπηματίες δεν είχαν φθάσει ακόμη εκεί.

Ανέλαβε αμέσως την ευθύνη προστασίας της Αρχιεπισκοπής. Βρίσκονταν εκεί καμιά **150**νταριά αστυνομικοί και πολίτες που διασκορπίστηκαν στα διάφορα σημεία.

Σε λίγο, μεταξύ **8.30-9.00**, έκαμαν την εμφάνιση τους, πάνοπλες οι πραξικοπηματικές δυνάμεις.

Τανκς, πεζικό και άλλα στρατιωτικά τμήματα που αποτελούντο από ελλαδίτες και Κυπρίους. Η Αρχιεπισκοπή περικυκλώθηκε σχεδόν από παντού. Και άρχισε να κτυπιέται με κάθε είδος όπλο. Με λύσσα και βαρβαρότητα. Ελληνες κτυπούσαν με τόση λύσσα ένα ιερό χώρο που νόμιζες ότι επρόκειτο για τον πιο φανατικό αλλόθρησκο εχθρό.

Η αντίσταση των μαχητών μέσα στην Αρχιεπισκοπή ήταν γενναία απεγνωσμένη, αλλά και άνιση. Οι πραξικοπηματίες εκρατούντο σε απόσταση και δεν αφήνοντο να πλησιάσουν. Ως τότε, όμως, θα κρατούσε αυτό;..

Ο Αλέκος άφησε τις σκέψεις και ξαναγύρισε στην πραγματικότητα. Επρεπε να μεταδώσει παντού το χαρμόσυνο άγγελμα ότι ο Μακάριος ζούσε και ότι επιθυμία του Εθνάρχη ήταν να γενικευθεί η αντίσταση του λαού.

Επικοινωνήσε με όλες τις επαρχίες. Την Πάφο, Λεμεσό, Λάρνακα, Κερύνεια και Αμμόχωστο. Η μόνη που δεν απάντησε ήταν η Αμμόχωστος. Ίσως γιατί η αντίσταση εκεί είχε εξουδετερωθεί.

"Ο Μακάριος ζει, επιθυμία του είναι να προβάσουμε αντίσταση".

Αυτό ήταν το μήνυμα που έστελλε παντού ο Αλέκος. Ενα μήνυμα που γινόταν δεκτό με δάκρυα χαράς και ανακούφισης. Ενα μήνυμα που ατσάλωνε το ηθικό και θέριαβε την απόφαση των μαχητών της Δημοκρατίας να αντισταθούν με κάθε μέσο, μέχρι τέλους.

Στο μεταξύ όμως η στάση για τους πολιορκημένους της Αρχιεπισκοπής γινόταν ώρα με την ώρα, λεπτό με λεπτό, δύσκολη και πιο τραγική.

Ο αγώνας ήταν άνισος. Οι πραξικοπηματίες διέθεταν σοβαρή υπεροπλία. Τανκς και κάθε είδους βαρειά και ελαφρά όπλα. Απέναντι σ' αυτά οι πολιορκημένοι διέθεταν μόνο τα αυτόματα.

Η κατάσταση έγινε ακόμη πιο τραγική όταν η Αρχιεπισκοπή άρχισε να βάλλεται με μπαζούκας και ΠΑΟ. Η ανατίσταση κατέρρεε. Η άμυνα γινόταν όλο και πιο αδύνατη. Πολλοί όταν αντιλήφθηκαν ότι ήταν μάταιο να συνεχίσουν, απεχώρησαν, για να ενωθούν με άλλες ομάδες που έδιναν τη μάχη σ' άλλα πόστα.

Γύρω στις **8.00-8.30** την νύκτα της **15ης Ιουλίου 1974** έγινε η παράδοση της Αρχιεπισκοπής στους πραξικοπηματίες. Οι **50** περίπου άνδρες που είχαν απομείνει ύψωσαν ένα άσπρο πανί και παραδόθηκαν.

Πολέμησαν όσο μπορούσαν. Αντιστάθηκαν στη βία και την παρανομία με όσες δυνάμεις διέθεταν. Εξετέλεσαν το χρέος τους προς τη δημοκρατία και την πατρίδα. Ήταν αδύνατο να συνεχίσουν την αντίσταση.

Μαζί τους κουβαλούσαν και ένα νεκρό παλικάρι: Τον Θανάση Γεωργίου από την Πάφο. Ήταν ο μοναδικός νεκρός των υπερωπιστών της Αρχιεπισκοπής.

Οι μαχητές της Δημοκρατίας συγκεντρώθηκαν στην αυλή της Αρχιεπισκοπής. Σε λίγο ο συρφετός των πραξικοπηματιών ξεχύθηκε μέσα στο Αρχιεπισκοπικό Μέγαρο και άρχισε τότε μια άνευ προηγουμένου λεηλασία, που όσοι έγιναν μάρτυρες της, φρίττουν για όσα είδαν. Τίποε δεν έμεινε όρθιο. Επαιρναν ακόμη και τα πιο ασύμαντα πράγματα. Οι "πορθητές" της Αρχιεπισκοπής δεν ήταν τίποτε περισσότερο από απλοί λήσταρχοι...

Γύρω στα μεσάνυχτα οι συλληφθέντες μετεφέροντο στις Κεντρικές Φυλακές όπου τους περίμενε η ανάκριση, η ταπείνωση και τα βασανιστήρια".